

ივერია

რედაქტორი
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.
ტფილისი.

ბაზმის დასაბარებლად:
და განკუთვნილი დასაბარებელი
უნდა მიმართოს რედაქციას და ქვარა-კიხე.
გამაგრ. სასოციალისტო კანკალირის.
ფასი განკუთვნილია:
ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე —
16 კაპ. შემთხვევად — 8 კაპ.

ბაზმი			
რუბ.	მან.	კ.	მან.
12	10	6	—
11	9 50	5	5 50
10	8 75	4	4 75
9	8	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

ცალკე ნომერი — ერთი შუბერი.

დასასწავლის ბავშვთა შვიდობის მოძრაობისათვის სამუშაოს, 29 ნოემბერს.

„ივერია“

გამოვა 1895 წელსაც
იმავე პროგრამით, რომელიც წინაა.

გაზეთის დამარბე შეიძლება შეიძლება ადრესით:

ტფილისი,
„ივერიის“ რედაქციის

ნიკოლოზის ქუჩა, 21.

ქართული შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების კანკალირისა,
სასახლის ქუჩა, ბანის ქარვასლა.

საფოსტო ადრესი:

„ИВЕРІА“. Редакція „ИВЕРІА“.

ქართული თეატრი

კვირას, 27 ნოემბერს

ქართული წარმოდგენების მხარეთვი
ლი ამანავაობისა დასის მიერ წარ-
მოადგენილი იქნება
ქს გამწვანებისა და ბნ მარჯნოვის
საფილმით

I
კატარა კახი

დრამა 5 მოქ. თს. ავტო წერულისა

II

ჩათრევის ჩაყოლა სკოლისათვის

ვოლ. 1 მოქ. კ. გ.

მონაწილეობის იღებენ: ავილიშვილი-
სა, სთვაროვანაშვილისა, ჩერქეზიშვი-
ლისა, მაქსიმოვისა, გამყრელიძისა, ტა-

ფალეგონი

„წუხანა ნახა,
ცხრა მია ვალდაზა“.

ანდაზა

— კაცო, მიხაკო, მიხაკო შემოე-
სმა გარდღან ცოლის ძახილი ვნახ
მიხეილ ფუტაშვილს, მაგრამ მხარიც
არ იკვალა.

— არ გასული ერთი წუთი, კარგმა
საშინელი ბრახუნნი მოიღო და ტა-
სომ (ასე ერქვა იმის ცოლს) გლა-
ჯანი შემოიტანა ოთახში.

— ვიდრეღო მამიკების სალოცავე-
მა, წაიდუღუნა მიხაკო კენესით და
უფრო ძალიან გახეხია საბანში.

— კაცო! „პრიკახის“ ვალი გვე-
პატოვება, შემოკარდინსათანავი ოს
იძახა ტასომ და გაფრიალებული
იფრიალა მიხაკო შვი თავში.

— აღე! აღე! ახ ეხლა ამოვიყრი
თი ვინს ქალაქში უფრინისა, რაც ამ
ხუთს წელიწადში დამავლდა, აღე,
კაცო! აღე, რაღას წაყვი ბაღიშში
თავი. დასტავა ხელი ქარს, რომ-
ელმამც ელისი ქარიშხალს შემდეგ ოს
დრო სჯობდოა და გამოსტავა ხე-
ვლას, ჩაიცებულს ხელოს, რომელმაც
მამინლა დანება თავი, როდესაც ეს
ნამკალ შემოსულ ბლაახსავით დაე-
შვა ბალიშზედ.

ტასოს მეტად გაუკვირდა, რომ
იმის ძილაგის მკლავებს ამ შეგვი-
ვე მისი კლექე ქარი და იმის ლო-
ნიერად წამოწვევის მიუხედავად არ

— თეილო! რაღას უფურებ და
კოლის არ ირთავს ხომ მხედავ, ჩვენს
გვარში მარტო ვე ერთი ბიკი-ლა ხარ.

ჩვეულებრივი და სხვ. სეიმონიძე,
გამყრელიძე, გედეგანოვი, შათირი-
შვილი, კანდელიკი, მარჯანოვი, აღ-
მდე და სხვ.

სხვადასხვა ფასი ჩვეულებრივია
შეგარდებისათვის ადგილები ლოქე-
ბის უკან 50 კაპ.

დასაწყისი სწორედ 7 1/2 სათხვედ
მზიდდება წარმოსადგენად: ცხვი-
რილი დლაქია, ბორკილა, ესტუ-
მარია და სხვ. ზ. ზამბისა, მ. სიფი-
როვის და კ. უფანის მონაწილეობით
რევისორი კაპ. გუნა

ტფილისი, 26 ნოემბერი

მართლ-მსაჯულება, სამართლის
ქმნა ერთი იმისთანა არსებითი სა-

წამოღება. გადახვედა ვაკვირებულის
თვალბათ მიხაკოს, რომელსაც კედ-
ლისაკენ მიგრებუნი სახე და უყ-
ვე თვალბები ამოვითარებინა.

— მართლაც, ოს დრო სჯობდაა მი-
ხაკოსთვის, როდესაც ის ახლად
იყო გამოსული ცხოვრებაში. სამსა-
ხურში უკვე გავეკლია გზა, „პრა-
პორშისკის“ ჩინი მეჭოღა და ახლა,
გახარებული, დასახიფროდა უფროსი
სოფელში მამულის დასახიფროდა და
წესიერების აღსადგენად.

მიხაკო იმის მიუხედავად, რომ მი-
სი მამა ორის ხელთ უბრალოდ მან-
წვედა მამა პაპისაგან დაჩრდილ მან-
მულს, „პრიკახის“ წყალობით, კიდევ
იმდენი გადარჩენიდა, რომ თამამად
აეზოვებოდა კარგა დღის ქართლი-
ოჯახს. ამის მიუხედავად, მიხაკო ასე
სჯიდა: მამული მიშლიდა იყოს და სამ-

სახური სამსახურადო. ჯერ ახალ-
გზას ვარ, შემოძლიანი იქვე თვალ-
ყური ვადევნო ჩემს საქმეს და აქე-
ვინებში ასე, ვიდრე არ მომწყინდ-
ება სამსახური, და როცა მომწყინდ-
ება, შევირთავ ერთს კვირის გოგო-
ნას და ვიცხოვრებ უღარდელად ჩემს
მამულში.

მიხაკო ამის ასეთის დაჯერებო ამ-
ბობდა, რომ იქნებოდა ასეც მოქეტი-
ლიყო, ამ დროს რომ საყვარელი ნა-
მიდა არ გადაჰკიდებოდა.

— თეილო! რაღას უფურებ და
კოლის არ ირთავს ხომ მხედავ, ჩვენს
გვარში მარტო ვე ერთი ბიკი-ლა ხარ.

— თეილო! რაღას უფურებ და
კოლის არ ირთავს ხომ მხედავ, ჩვენს
გვარში მარტო ვე ერთი ბიკი-ლა ხარ.

— თეილო! რაღას უფურებ და
კოლის არ ირთავს ხომ მხედავ, ჩვენს
გვარში მარტო ვე ერთი ბიკი-ლა ხარ.

— თეილო! რაღას უფურებ და
კოლის არ ირთავს ხომ მხედავ, ჩვენს
გვარში მარტო ვე ერთი ბიკი-ლა ხარ.

ჭირთაგანა, ურამილისდაც ერთი
დღევ არ შეუძლიან იცხოვრობს
ქვეყანამ და ერმა. ვერა ურთიერ-
ობა ადამიანისა, ვერა კრებული
მისი ერთს დედესაც ვერ გასძლეოს
უიმისოდ. ან როგორ უნდა ვეს-
ძლოს, როცა სამართლის ქმნა
ერთი იმისთანა არსებითი, კო-
ვლად ძლიერი მოქმედება, რომ
მეღზუდაც დამარბე უღია მთელი
სასოხა და იმედი მშვიდობით შე-
ფობისა, ადამიანის ღირსებისა, სა-
ხელის, ოჯახის და ქონების სარ-
ჩელისა და მფარველობისა.

სხვა მართლ-მსაჯულება, სა-
მართლის ქმნა ცუდად არის. ავე-
ბული და მოწყობილი, იქ, ჩვენის
ფიქრით, იმედი უნდა გავაწვევტი-
ლი ჰქონდეს კაცს, რომ მისი მუ-
დამი წურვრული საყვირდელიც
წარმატების ვერსა იზამს, რაც
მეტად გაისარჯოს და დიდი მხენ-
ობა გამოიჩინოს. იქ ყველაფერი
უქმია, ყველაფერი უღიანო და უძ-
ღული. ცხოვრება ადამიანის რთუ-
ლი და საჭიროება ცხოვრებისა
ათასს სხვა-დასხვა გზაზე იწვევს
ადამიანს სამაქმედად. მაგრამ არც
ერთი ამ გზებისა სანატრელ სანგამ
დევრ მისთვის კაცს და კაცთა კრე-
ბულს თუ სამართლის ქმნა, ეს
უძლიერესი და ყოველად მხსნელი
უფრ-მხალი, დაბრკალებული და
დღანე გამოკლული.

ამიტომაც სამართლის ქმნა მარ-

ტო სამართლის ქმნისათვის უნდა
იყოს და სხვა ამის მეტი არა აე-
ციდოს-რა. თუ სამართლის ქმნა
სხვა საგანზე რამე ავკიდეთ ზურ-
გზე, იგი ჰქარავს თვის არსე-
ბითს მნიშვნელობას, თვის ბუნე-
ბას, თვის მაცხოვრობას, თვის
საზრტო მიხვეწს არსებობისს.

ქმნა მართლისა სამართლისა
სხვა შეიქმს სხელსა ნედლად „-ო,
სოქვა ჩვენმა რუსთაველმა და
მართალიც არის. სწორედ ასე-
თა ძლიერება და შემძლებელი
სამართლისა და ამიტომაც კი-
დევ ვიტყვი: სამართლის ქმნა
მართო სამართლის ქმნისათვის
უნდა და არა რამ სხვამ არ უნდა
აბრკალდოს მისი ყველასათვის სა
ნუგეშო მოქმედება.

სამწესრიგად ჩვენდა, ეს ძირი-
თადი და არსებითი მოთხოვნილე-
ბა სამართლის ქმნისა სხორად
ავიწყდებათ ხოლმე ქვეყნის საქმე
თა დამწყობა და გამრეგებლობა.
ეს სამწესრიგად ამბავი ესლანა
მეკნიშნა რუსეთის გაწეობა „Русск.
Жизнь“ და ის საბუთანი აზრი
წამართსქვა, რომ საჭიროა ამ
მხით ჩვენს წეს-წყობილებებს
სამართლისა ურთადებთ მიქცი-
ოსო და მოგამოროთო თავიდან
იგი დიდი ნაკლუღვანება, რომ
სამართლისათვის დავალებული
რუსული ენა ამოქმედდეს იქვე-კი,
სხვა რუსული არ იყინ. მართლი

— განათლებული გამიგონი განა
თვალბული ქალი გაუწათლებე-
ლი იყოს?

— არა, მამილა, მგონი თქვენ
ჩემი სიტყვები სწორედ ვერ გაიგო,
ნასწავლია?

— იგი ვიცი, სოქვა ყელის წამო-
ღურებით მამილამ. არა, ვე რაღა სა-
კითხავია, როდესაც გეუბნები თავი-
დღიშვილის ქალი-მეთქი.

— მერე, განე ვე სამყოფია? ღი-
მილი შეგივინა მამაკო.

— მამ არა და ვინმე გომილა შე-
ერთე... დიდი ნასწავლი რომ იყოს,
მინც გომილა და გომილა. ვუი,
დამიდვა თვალბები, მუსხუბდ სწორი
დაიკრა და მერე ტუჩებზედ მიიფ-
რა: „შვილო, ისიც არ იცი, რომ
ეკეთილშობილის სისხლი სულ სხვა
არა!

— ვიცი მამილა, და კარგადაც
ვიცი. სისხლი-კი არ არის სხვა, სხვა
აღზრდაა. დროთა-გითარებაა ზოგი
ხალხი კარგს გარემოებაში ჩაყენ-
და ზოგი არა, მაგრამ ამის სისხლო-
კი სრულიადაც არ შეუცვალა. ვინც
კარგ გარემოებაში იყო, იმათ ღონე-
ცა და სიმდიდრეც უნდა ჰქონდები-
და ამიტომ უღონოები და ღარიბები
ყმება გიხიბდეს. ის კარგ გარემო-
ებაში ჩაყენებულბები ჩვენ ვართ და
ეკლემი ჩაყენებულბები — გლეხები.

— თეილო! რაღას უფურებ და
კოლის არ ირთავს ხომ მხედავ, ჩვენს
გვარში მარტო ვე ერთი ბიკი-ლა ხარ.

— თეილო! რაღას უფურებ და
კოლის არ ირთავს ხომ მხედავ, ჩვენს
გვარში მარტო ვე ერთი ბიკი-ლა ხარ.

— თეილო! რაღას უფურებ და
კოლის არ ირთავს ხომ მხედავ, ჩვენს
გვარში მარტო ვე ერთი ბიკი-ლა ხარ.

— თეილო! რაღას უფურებ და
კოლის არ ირთავს ხომ მხედავ, ჩვენს
გვარში მარტო ვე ერთი ბიკი-ლა ხარ.

— თეილო! რაღას უფურებ და
კოლის არ ირთავს ხომ მხედავ, ჩვენს
გვარში მარტო ვე ერთი ბიკი-ლა ხარ.

— თეილო! რაღას უფურებ და
კოლის არ ირთავს ხომ მხედავ, ჩვენს
გვარში მარტო ვე ერთი ბიკი-ლა ხარ.

რომ დიდი ნაკლუღვანებაა,
იმისთანა ნაკლუღვანება, რომ-
ლის მიწვევლობით სამართალი,
ჰქარავს რა თვის მადლს მეტყ-
ველებისსა, ხელიდამ უშვებს ერ-
თადერთს ძლიერს ღმერთს მარ-
თლის ადმოჩენისსა. ზოგჯერ ერ-
თი გულ-ურბევილა სიტყვა უფ-
რი ჰმეველის ხოლმე მართლის
ადმოჩენისს, ვიდრე მთელი კარუ-
სიტობა საუბრებისა. სიტყვა, პირ-
დაპირ თქმული და პირდაპირ
სამართლის ურამად მისწული,
დიდი ნაკლუღვანე დღანე სამართლის
ქმნისათვის. საცა ამ სიტყვას გზა
შეკრული აქვს, იქ ნურავინ იტყ-
ვის, რომ სამართლის გზა გაცს-
ნდობია.

ამ გზაზე დგომა სამართლის
მამილ უფროა სამწესრიგად, როცა
თავითა სამართლის მქმნელამ არ
იცი ენა იმ ერისა, რომელიც
უსამართლებს და იძულებულია
ამ შემთხვევაში მიეწოდოს უფრეს
მთარგნულსა და რასაც ამ უკა-
ნასწავლის უცხოება ამტნებს, იმა-
ზე დაამყაროს თავისი განჩენი.
ამ რა სიმძელი სურათს წარმოა-
დგენს ერთის მხრით მოსამართ-
ლე, რომელსაც მთარგნეთა ენა
არ ესმის და მეორეს მხრით მო-
თავის არ გაუგება. ამ ყოფიში შე-
საძლია ყოველიველი გარდა
მართლის სამართლის ქმნისა.

აღზრდილი გლეხის ქალი და ამასთან
განათლებული არამც თუ ისეც ის
არის, რაც თავადიშვილის ქალი,
— იმისზე ბევრად უფეთესიც...

— განათლებული გამიგონი განა
თვალბული ქალი გაუწათლებე-
ლი იყოს?

— არა, მამილა, მგონი თქვენ
ჩემი სიტყვები სწორედ ვერ გაიგო,
ნასწავლია?

— იგი ვიცი, სოქვა ყელის წამო-
ღურებით მამილამ. არა, ვე რაღა სა-
კითხავია, როდესაც გეუბნები თავი-
დღიშვილის ქალი-მეთქი.

— მერე, განე ვე სამყოფია? ღი-
მილი შეგივინა მამაკო.

— მამ არა და ვინმე გომილა შე-
ერთე... დიდი ნასწავლი რომ იყოს,
მინც გომილა და გომილა. ვუი,
დამიდვა თვალბები, მუსხუბდ სწორი
დაიკრა და მერე ტუჩებზედ მიიფ-
რა: „შვილო, ისიც არ იცი, რომ
ეკეთილშობილის სისხლი სულ სხვა
არა!

— ვიცი მამილა, და კარგადაც
ვიცი. სისხლი-კი არ არის სხვა, სხვა
აღზრდაა. დროთა-გითარებაა ზოგი
ხალხი კარგს გარემოებაში ჩაყენ-
და ზოგი არა, მაგრამ ამის სისხლო-
კი სრულიადაც არ შეუცვალა. ვინც
კარგ გარემოებაში იყო, იმათ ღონე-
ცა და სიმდიდრეც უნდა ჰქონდები-
და ამიტომ უღონოები და ღარიბები
ყმება გიხიბდეს. ის კარგ გარემო-
ებაში ჩაყენებულბები ჩვენ ვართ და
ეკლემი ჩაყენებულბები — გლეხები.

— თეილო! რაღას უფურებ და
კოლის არ ირთავს ხომ მხედავ, ჩვენს
გვარში მარტო ვე ერთი ბიკი-ლა ხარ.

— თეილო! რაღას უფურებ და
კოლის არ ირთავს ხომ მხედავ, ჩვენს
გვარში მარტო ვე ერთი ბიკი-ლა ხარ.

— თეილო! რაღას უფურებ და
კოლის არ ირთავს ხომ მხედავ, ჩვენს
გვარში მარტო ვე ერთი ბიკი-ლა ხარ.

— თეილო! რაღას უფურებ და
კოლის არ ირთავს ხომ მხედავ, ჩვენს
გვარში მარტო ვე ერთი ბიკი-ლა ხარ.

— თეილო! რაღას უფურებ და
კოლის არ ირთავს ხომ მხედავ, ჩვენს
გვარში მარტო ვე ერთი ბიკი-ლა ხარ.

— თეილო! რაღას უფურებ და
კოლის არ ირთავს ხომ მხედავ, ჩვენს
გვარში მარტო ვე ერთი ბიკი-ლა ხარ.

— თეილო! რაღას უფურებ და
კოლის არ ირთავს ხომ მხედავ, ჩვენს
გვარში მარტო ვე ერთი ბიკი-ლა ხარ.

— თეილო! რაღას უფურებ და
კოლის არ ირთავს ხომ მხედავ, ჩვენს
გვარში მარტო ვე ერთი ბიკი-ლა ხარ.

— თეილო! რაღას უფურებ და
კოლის არ ირთავს ხომ მხედავ, ჩვენს
გვარში მარტო ვე ერთი ბიკი-ლა ხარ.

დებემა

(ჩრდილოეთის დებემათა საკანტონოსანი)

24 ნოემბერი.

პეტიტორები. უმალესად ებრძა-
ნა სამეგრეო მინისტრს უმალესის
წყალობა გარდაცემულს საიმპერატორო
საეკონომიო და მოსკოვის საიმპერა-
ტორო სამეურნეო საზოგადოებებს.
გამოვიდა უმალესის ბრძანება, რეს-
კრიბტები გაეგზავნოს ამა საზოგა-
დოებებთან, რომლითაც იმათი უფ-
ლებანი კვლავ დაცულნი იქნებო-
ნენ. სხვა სამეურნეო საზოგადოებებ-
საც ებრძანათ, რომ თქვენს მოქმე-
დებს მერტნების გაუშვარების
შესახებ ყოველთვის წყალობის თვა-
ლით შეხედდეს ხელმწიფე იმპერა-
ტორი.

გაზ. „Одес. Нов.“-ს კვლავ და-
ერთო ნება ცალკე ნომრების გაყი-
დვისა.

გარდაცემული. გუშინ პარლამენტმა
მოქმედება დაიწყო. იმპერატორმა
სთქვა, რომ მშველდობანიანის დაცვა
ერა უფრო გაადვილდა. იმპერა-
ტორის ალექსანდრე III გარდაცე-
მისა გამო ვგლოვობ, რადგან მო-
მავლად ერთგული მგებობარი და ნა-
მედილი დარაჯი მშვიდობიანობისა.
რაც შეეხება საზნაო საქმეებს, ნათ-
ქვამა, რომ მთავრობა იძულებულია
სასტიკი ღონისძიებანი ჩმაროს მთა-
ვრობის მოწინააღმდეგეთა შესახებ,
შეტანილი პრეპტი სასამართლოს
წყალებში ცვლილებათა შემოღების
გამო. წინადადება იქნება შეტანის
რომ უსამართლოდ დასჯილთა ნება მი-
ეცეთ ზარალი მოითხოვონ.

დღეს საქართველო საზოგადოების
კრებაზედ ბერკანმა სთქვა, რომ 48-
ჯერ ეცადე ყელ-კარების ახალი წა-
მღილი და გარდაწყვეტილი რისივე თქმა

სიკრემი დაფინანსდა უხილავის
ფრთხილად, ოცნებაში წარმოედგინა
კიდეც თავისი ბრწყინვალე მომავალი
სრული მაცდურებით და სტკებოლი
კიდეც.

დარეჯანის მტკიცე გარდაწყვეტი-
ლება მალე შესრულდა.
შე გადაწყვიტოდა იყო, რომ დესაც
მიხაკომ ძლიერ გახსნა გზაზედ ფენ-
დრულით მომავალი მძღარს საქო-
ნელს და მორიდებულის ნაბაჯით
შევიდა მამიდისას.

დარეჯანი დეხების ღღარუნზედ
ერთს წამს იცნო მისწული და ამი-
ტომ მამიდე ტასოს თავისი ოთახში
უკრა თავი. თითონ-კი შემობრუ-
ნდა სასტუმროში და ფეხზედ ფეხ-
დადებულად გადმოვიდა სავარძელში.
მორიდებულა საწვიმრად გახმადელს
ცახედ უარესად და თითებით სტო-
ნზედ რაუქის მოჰყვა.

აი, ამ როგად დაუხვდა მისწულს.
მიხაკომ დაინახა მამიდის მორიდებ-
ლული სახე და ამიტომ ხელის ჩა-
მობრთვებისათვის ერთად ჯერ რამდენ-
ჯერმე აკოცა ხელზედ, შემერ დაიწყო
მოქმედებულის სხით. (მიხაკო).
იმის გარდა, რომ ძალიან უყვარდა
მამიდა, რადგანაც ამის მტკი ახლო
ნათესავი არავინა ჰყოფდა, იმის მემ-
კიდრობასაც მოელოდა და ამითი
უფრო უმეტდებოდა სიყვარული და
პატრინიცხე).

— მამატრეო, მამიდავ არ ვიცოდი,
რომ გვრე გეწყობოდა.

მხოლოდ შემდგომ შემოდებოა. ვი-
რ-
მოგმა სთქვა, რომ ექიმები უნდა ხმა-
რობდნენ ახალ გამოგონილ წამალს;
თუმცა ხანდახან ცული შედეგიც მო-
სდევს ხოლმე ამ წამლის ხმარებას, მა-
გრამ იმის გამოკვლევის-არა ზო-
მად უნდა ჩხმარდეს იგი, კიდევ
მრავალი წლის გამოცდა სჭირია.

მეხ. პარლამენტმა დაადგინა, რომ
ახალ სასჯელთა დებულებაში და-
ტრებულთა იქნება სიკვდილით სა-
სჯელი.

პეტიტორები. დღეს 75 წელიწა-
დის შესრულდა ნიკოლოზის სამხედ-
რო სანქცენერო აკადემიის და სან-
ქცენერო სასწავლებლის დაარსების
შემდგ. ამის გამო ხელმწიფე მიე-
რატორმა კეთილდღეობა და მიიღო
წოდება აკადემიის საპატიო პრეზი-
დენტისა.

უცხოეთი

ალმოსავლეთის ომი. გაზ. „Dai-
ly News“ თავის მეთაურში ამბობს,
როდ აზრს, რომ უცხოეთი სახელ-
მწიფოებრი ჩვერიონ იაპონ-ჩინეთის ამ-
ბეგში და ძალი დატანონ იაპონიას
ნაილოდ გამოეხადოს, რა სწდინ
და რა უნდა ჩინეთისაგან. გაზ. „Mo-
rning Post“-ის აზრით საქმარის იქ-
მნება იაპონიამ კორე და რამდენი-
მე ჩინეთთან მდებარე კუნძული მიი-
საკუთროსო.

საზოგადო. „Morning Post“-ი
იმ აზრისაა, რომ თუ იაპონიამ დიდი
გარდასახვი მოსთხოვა ჩინეთს, ამის
ნება არ უნდა მიეცესო და დროც
არის იაპონიას ვუთხრათ „ემარა“.

— რაც გინდა ჩაინდენ, შეილო,
რაკი არ გინდა ჩემს რჩევს გაგე-
ბა... წყრომით წარმოსთქვა დარე-
ჯანმა.

— დემტომანი არ ვიცოდი, რომ
გვრე გეწყინებოდა...

— გეწყინებოდა! მეწყინებოდა მა-
რა. შენი მტერი ხომ არ ვიყავი, რომ
მადლობის მაგიერ, სიცილი დაიწყე
ჩემს რჩევებზედ.

— ჰო, ვარჯი, მამატრეო.

— რა უნდა გაბატეო, ყველა
კაცი თავისუფალია. როცა ცხვირში
ამოიკრავა მამინ მოგაგონდება გაუ-
ნათლებელი ტრსო. იმის მშვენიერი
კლმით ნახატი სახე, ვითომცდა თა-
ვისთვის ამბობდა დარეჯანი, იმისი
გვირგის თმები და თვალ-წარბი, იმისი
ღერწმის ტანი, ნაზი ხმა... ვუო,
ვუო, არა რა იცით თქვენ ქალებისა.
ნეტავი კაცი მქნა, რომ დაეცორო
იმის ვარდის მფრქვეულ ბაგეს. წა-
იწაო! დიდი დიდი შეილო, დემტომა
მშვილობა მოგცეს...

— კარგი მამიდა! რა არის, აღარ
უნდა დაათვათ წყრომად, დემტომანი,
ისე ამალღვეთ თქვენის აღწყვით,
ლმის არის ის ჩაინდინო, რასაც
ჯერ სულ უდროდა ვყოლი.

დარეჯანმა დაინახა, რომ ახლო-კი
გადავადე ნაბერწყალი ჩალაშიაო,
და აღერსით მიუბრუნდა მისწულს,
აკოცა უბელში და მოჰყვა გამოც-
დილის მაქანელის ერთი, რომელსაც
მტკიცედ სტვრა, რომ ყოველი იმის

ნარკვეთი

(ყურანალ-გაზეთებიდან)

გაზეთი „Гражданин“-ი ამბობს,
რომ მიწათ-მოქმედებისა და სახელ-
მწიფო ქონებათა მინისტრმა მოიწვია,
ამ ემ-დ პეტერბურგში მყოფი სოფ-
ლის მეურნენი და კრებაზედ მოკლე
სიტყვ უთხრაო:

„მინისტრმა თავისი სიტყვა იმა-
თა დაწყო, რომ კრებას მთავრან
უხმადესის მნიშვნელობა უარეფაო სა-
ტყეობა, რომლითაც უსთავრესი უწ-
მადლად მიქეფიდა ჩემის უკურნო-
ბას არ-სასურველ და საყვალლო
მგამომარებასზედ. ამ სიტყვებში ზნე-
მანისტრა ჰქვადეს საიჭად მოამ-
ბანს და ამბობს, რომ აწ მიქალო-
ბანსა საჭეო ტანტვად მყოფე ხელ-
მწიფე ჩემს, რომელმაც უწმადლად
მაქვდა თავისი ქვეშევრდობა მგა-
მარებას, მომავალად არ დატუ-
კებს თავისი მეურნეობისა და ამა-
თა კეთილდღეობისათვისა და ეს
თავმება უგუისის მომავლისა, რე
უნდა ახედა აქოს აწინადა მგო-
მარებას.“

დასაურათა რა მეურნეობის აწინ-
დელი მგომარეობა მინისტრმა, შე-
ნიშნა, რომ

„უსთავრესი მიხეზა აწინადადის
მგამომარებასის ას რას, რომ მე-
ტის-მეტად ამეუბნეს მამს და რე-
განაც ეს ძალიან გაჭრელებულია, ამა-
ტომ ამოქალაქი ამ გაჭრელებასთან
რო მქვდა, ვადე ას პრმოჯა, რომ
მქვდა გაჭრეთ საიმედობისა და მის-
გან გამაწყველ ვითარებათა წინადა-
მგავლა.“

დროებითა საშუალებათა ვარდა, მი-
ნისტრის აზრით, საჭიროა, რომ
„აწინადადეს თანდათან უკვლავის
უფრო წესაქვას სისტემით. უსთავ-
რესი უწმადლად საქმადის მოქმე-
ბას სხვა-და-სხვა დატეს უნდა მიქ-

სიტყვა ამოღო არ ჩაივლის და ცო-
ტადელს მინც არგებს საქმეს.

— შენს მეტო ვინა ვიყავი, შეილო,
რომ შენთვისაც არ ვიხრუნო. და-
მიჯერე, შეილო, ნუ გაუშვებ ხელი-
დგან გვირიელს და ნოყეთის ლუქ-
მას. როცა იღის სილიამბით დამ-
თვრალი ჩაქეფი იმის უმანკო
გულს და იგრანბო იმ სიტყვათა
ნებას, რომელიც მხოლოდ იმისთანა გა-
ნებაზედ ტრუფა ქმნილებას შე-
უძლიან აჩვენოს კაცს, მამინ ცხონება
შემოუთვალე დარეჯანმა მისწულს
მხარზედ ხელი და თან ფეხი მაგრა
დაატყაუნა.

ფეხის დაბრახუნება და ტასოს იქ
განჩნა ერთი იყო. ამ მოულოდნე-
ლობით მიხაკო თავისი წოდების
უძლიან აჩვენოს კაცს, მამინ ცხონება
შემოუთვალე დარეჯანმა მისწულს
მხარზედ ხელი და თან ფეხი მაგრა
დაატყაუნა.

ფეხის დაბრახუნება და ტასოს იქ
განჩნა ერთი იყო. ამ მოულოდნე-
ლობით მიხაკო თავისი წოდების
უძლიან აჩვენოს კაცს, მამინ ცხონება
შემოუთვალე დარეჯანმა მისწულს
მხარზედ ხელი და თან ფეხი მაგრა
დაატყაუნა.

რეს. თუ ეს განხორციელდება იქ-
მნება, მამინ ფეხზედ წამოაწივს სა-
თაბობა, სამიჯრება და დახლის სა-
რასისა სირბელებობის თესვა. სა-
ზოგადოდ გაუქვდა ეს საშუალება შე-
ნიშვნელობის სირბელებობის თესვის,
რომლის გულტურაც ესაა საჭირო
სარგებლობას არ აძლევს. გარდა ამ-
სა, სასურველად შეიქმნა
თესვა სხვა-და-სხვა უფრო საჭე-
ბანისა, უფრო მჭარფისის მენარე-
ულობისა. უკვდა ეს საშუალება ბა-
ზარსა გასასიქებს სირბელებობის
შემიქმნება, ფასება აქვდა და, რა-
საკეთილად, სოფლად მეურნის მგო-
მარებასაც გაეჭრელებულია.

მეურნეო ხანგრძლივ მოილოპარა.
ეს, კომინეტის ვაჟთაოყრეს თავისი აზ-
რები და სასურველად დაინახეს, რომ
ჯარენის გამოსაცვლად საზრდო ისევე
მეურნეთაგან იყიდონ ხოლმე; ისარ-
გებლონ დაბალის ფასებით და წინ-
დაწინე იყიდონ ხორბალი სათადა-
რიყო სურსათისთვის; ხმარებულ იქ-
მნას წამქეფილი ზომები, რომ გლე-
ხებმა პურის მალაზემი გაავსონ; შემ-
კირებულ ქმნას ფასები პურის გა-
ზიდვისა ჩვენს მეტოც ქვეყნებში არ-
სებულ კასების მიხედვით, რათა ჩე-
ნის სოფლის მეურნე იმითთან შედ-
რებით ერთს მგომარეობაში მიყო-
ფებოლოს.

ახალი ამბავი

* ორშაბათს, 28 ნოემბერს, მე-
ორმოცე დღეს ხელმწიფე იმპერატო-
რის ალექსანდრე მესამის გარდაცვალე-
ბიდან, სიონის ტაძარში საქართვე-
ლის ეგზარხოსი ვლადიმირი წირვის
შემდგე პანაშვიდს გარდაცემის მისის
უღიდებულთაობის სულის მოსახე-
ნებლად.

ამ დღეს წარმოდგენა თეატრში

შეგვლიანებელი ტასო თამადა
შეუღვა მისის პროგრამით მოქმედებს.
ისე მშვენიერი გამოდგა დარეჯანის
პროგრამა, რომ ერთის სათის შემე-
დევ მიხაკომ გულის ფანქაქალი და-
უქრო ხელი ტასოს, დაუბედა ზედ
წყველი კოცნა და დაუბედა მე-
სულ სხვა მეგონეთა

მამიდისავე რჩევით მამიდე ჯვარი
გადაიწვია და კენტის მაგერ წყ-
ვილო დაბრუნდა ტელისში.

ტასოს ქალაქი არ ენახა. ხანდა
საშინლად გაიტაცა ქალაქის მრავალ-
მა სიამოვნებამა, რომელსაც მი-
საკო თითქმის ძალიან აბედინდა
პირველად. ის დეწეფა ამ სიამო-
ვნებას, როგორც მწყურვალე ანკარა
მთის წყაროს და გათავება ადარ იფიქ-
რა. ვერ გავგო, თუ, არ ვიცო არ
უნდოდა გავგებ, ის სიამოვნება რა
ჯლილოდა. არ ჰქვიაბოდა, საიდგან
მოილოდა ის, რასაც თხოვლობდნენ
იმ სიამოვნების ნაცვლად.

მიხაკომ, როგორც ენებინა ახალ-
გახდა კაცმა, სტულის სიმშვენიერს
მისცა უპირატეობა და თავდაწყო
ყებით მიეცა სიამოვნების ტალღა.
მისდგდა პირველად ამ ტალღას,
არა სკიდობლად შენდგავიყო და
მიეფერებოდა, რა მორგეში შეეძლო
შეეტაცნა ამ ტალღას. ეს იყო ჩი-
ხუნი, რომ პირველ დღედგანვე
კოლის და იმის სულელურ მოთხო-
ვნისთვის მონა გახდა.

რაკი დაინახა ტასომ, რომ მიხაკო

და ცირკში, აგრეთვე მუსიკის დაჯერა აღკრძალულია.

* მისი ყოვლად უსამღვლოე სობა იმერეთის ეპისკოპოსი გაბრიელი, ხუთწუბათს, 24 ნოემბერს, ტფილისის პირუტყვთა მფარველ საზოგადოებამ ამოარჩია თავის საპატრიარქო წევრად.

* ქალაქის საბჭოს 18-დამადინებული ორწუბათს, 28 ნოემბერს.

* ჩვენ მივიღეთ ქუთაისში გამოცემული ახალი წიგნი: «სიბეჭე», სილოგინა, გამოცემა ვ. ბენიანი-შვილისა. ზოგიერთი ამ წიგნში მოთხრობული ლექსები «კვალი» იყო დაბეჭდილი. ამ წიგნის შესახებ ჩვენს აზრს შემდეგში გამოვსატყობთ.

* ამ კომისიამ, რომელიც თავდაზნაურობამ ამოიჩინა და რომელსაც მინდობილი ჰქონდა იმის გამოკვლევა, თუ როგორ უნდა დაიმტკიცოს თავდაზნაურობამ, რა რუნისეული ქარგისა, თავისი მუშაობა დასაბუთებდა და ამ საგნის შესახებ დადგენილი თავდაზნაურობის არა ჩვეულებრივი კრება იქნებოდა; ამ კრების თავმჯდომარედ თ. მურხან-ბატონი იქნება, რომელიც ამ საბჭოს დღის წინადადებას პეტერბურგიდან (*ნოვ. ობზ.*).

* გაზეთი «Ноб.» ეთანხმება იმ ხმას, რომელიც ჩვენს ქვეყნის მოსახლეობას, რომელიც ამჟამად იმის, რომ გარდაწყვეტილი კავკასიის სამხედრო ომის სასამართლოსთან განსაკუთრებული სასასაქო განყოფილება დაარსდება. ეს გარემოება იმითია გამოწვეული, რომ პეტერბურგის უმაღლესი სახელმწიფო სასამართლოს მეტა ბევრი საქმე აქვს განსახილველად.

* გაზ. «С. Петер. Вѣд.»

კო მისი ნაშრომები, ცხლა თანამად დაიწყო მოთხოვნა და ყველა რედაქცი. წინადადება იყო, რომ რაც უნდა გაჯერებულიყო იმის ქმარი, იმის შვილის შეკრასვერ გაუძღვდა და ამიტომ სულ არ აქტიუდა ყურადღებას უნდა აქციონ. რაც უნდა იმის მიხედვით, ის თითქმის მაშინვე დაპყრობდა ხოლმე იარაღს, რა წაშლილიყო მისი მფარველი დედაკაციდან საბრძოლველად. მეორე დღეს იმისავე ვერ შეძლო განგებოა ომი, რომ შეტყობა, როგორ იმოქმედებდა ცოლზე. რა წაშლილიყო იმის წამლობა ცოლის გამოსაბრუნებლად, თითქმის მაშინვე შეაკვებდა ფრთხილ თავის გემობას და არ დააცილდა პატარა ვაგრაქმლებული. სწორედ მაშინ დაანებებდა ცოლი ვაგრაქმის თავს, როდესაც ის თითქმის მზად იყო დამარცხებული და შენობა ეთხოვდა.

ყოველი მცვლანეობა თავის განსაკუთრებულ მნიშვნელობას აქვს უფრო, ტრასის კოლონი და ძალის მპყრობელები. იმან კარგად იმხანა, რომ ქმარს არ შეეძლო მასთან ბრძოლა. დანაშაულები, რომ მისი თითონი აძლიერდა ხელთ სიკრტას, თითონვე უხიდა ბატონს თავს მონად და ამიტომ არ იწინადა. ამის შემდეგ კიდევ ბრძოლა მოიწოდება მისი უმაღლესი განახლება, მაგრამ მისი უფლებიდან გამხრეებული ტრას ყოველთვის იმარჯვება. ან

წება, რომ ამ ზამთარს სრულიად დამთავრდება საქმე კავკასიის უცხო ქვეყნელთა დასახლებისა. ამ აზრის განსახორციელებლად განსაკუთრებული კომისია იქნება შემდგარი, რომელიც უნდა დასამუშავოს სანქციონების წარმომადგენელი იღებენ მინაწილობას.

* გაზ. «Ноб. Вр.»-ში სწერია, რომ საქართველოს თავდაზნაურობის დებულება, თ. მურხან-ბატონის მეთაურობით, პეტერბურგიდან დაბრუნების წინა დღეს, პანაშვილი გადახდენიან ღვთის მიერ განსვენებულის იმპერატორის ალექსანდრე მესამის სულის მოსახსენებლად. პანაშვილად, პეტერ-პავლის ტაძარში, ყველა პეტერბურგელი ქართველობა დასწრით, უმეტესად-კი უმაღლესის საწვავებლების მოსწავლენი იყვნენ.

* თანხები: თიანეთის ადგილობრივ ახალგაზრდობის მეცადინეობით მომავალი წლიდან თიანეთში არსდება საზოგადო წიგნ-საცეცხე. საზოგადოებამ უკვე თავისი შორის ამოიჩინა უფრო საქმის მცოდნე კაცები და დააკლა წესდების შემუშავება. წესდება უნდა ამ მოკლე ხანში წყობის საზოგადო წევრთა კრება და შემდეგ წარდგენილი იქნება, სადაც ჯერ არს დასამტკიცებლად. იმერეთში, თანდათან გამოფხიზლდა გვეტყობა. იმედი უნდა ვიქონიებო, წესდება მალე იქნება შემუშავებული და დასამტკიცებლად წარდგენილი, რომ ნება-რთვა მალე მიიღოს საზოგადოებამ...

წესდებაში ერთი სასამართლო მუხლიც იქნება შეტანილი. ამ მუხლის ძალით, დარბი და გლეხობას წიგნთ-საცეცხედ წასაკითხად წიგნები უსასყიდლოდ დაეთმობა.

* თფისის ქვესჯელ სასამხედრო

რედა წარმოსადგენი იყო ამის შემდეგ, რომ ტრასის თავი მოეხარა იმის წინაშე, რომელმაც ერთხელ და სამუდამოდ აღიარა თავისი უმართურობა.

— მიხაკო! რა არის ასეთი სახლი, უთხარა ტრასო, როდესაც ქალაქის ყოველ-ცხოვრებამ დაიწყო სოფლის სიბერება. ამა სხვებს შემხედ რა სახლებს სცხოვრობენ. ეს მითერ შენიშვნა საკმარისი იყო, რომ მიხაკოს სახლი გამოეცვალა.

ეს იყო პირველი ცდა ტრასის მხრივ თავისი ბრძოლისა. ამ შემთხვევამ უფრო გაამძვარა და გაათამაშა.

— მიხაკო ახალი კამა მინდა, კლუბში წამოვიყენე, «კალისკიათ» ვისერი-ნოთ, ამდამ კარგი წარმოდგენა, «ტანცაობა» მასწავლებინო... თხოვ-ნა თხოვნას მოსდევდა, როგორც ტრადო ტრასას, და ასრულება ასრულებდა.

— რა საქორა, ტრასოჯან, «ლანა» განა «დენიკი» და დედაკაცი ანა კმარა, სცდა პირველად მიხაკოს ცოლის წინააღმდეგობა. ვადაბრუნ-და ამის შემდეგ ტრასო, მთელი დღე გამოიტრია და საღამომედ «ლაქიამ» მიართვა ჩაი.

— მიხაკო, ფულიო! სამყოფი იყო ტრასისთვის, რომ წითელ-წითელი ქაღალდები ჩაქვავებინა ჯიბეში.

მიხაკო ჰგონობდა, რომ იმის ცოლი ცუდად იქცეოდა, მაგრამ ერთხელ დაიმანებელი წინააღმდეგობის

უწყის...
...დღეს ჩვენ შეგვრებილი ვართ, რომ მოვილაპარაკოთ სკოლის საქმეების შესახებ; ეს სკოლა, ბატონო, როგორც უწყით, ექვსის წლის წინადაზნადა საზოგადო სიყვარულით, საზოგადო თანაგრძობით, ამიტომ ვთხოვთ ყველას გულდადებით მოიხსინათ ყველაფერი და შემდგომისა-მებრ დაეხმარათ ამ სასწავლებელს, რომელიც თავიდან ააცილებს ახალ-თაობას იმ გაგვირეობის, რაზედაც დღეს ვწყვეთარ.

კავკასიის პარტიზმის კრება

კვირას, 13 ნოემბერს, კავკასიის, ქართულის სკოლის, დიპლომა-ში მოხდა ქართველი საზოგადოების კრება, რომელსაც სქობად ბეგ-ი ჩაიხი დაესწრო. საგანი კრებისა იყო ქართული სკოლის საქმეებზე მოლაპარაკება და—სხვათა შორის საზოგადო კრება უნდა მოესმინა წარსულის წლის (1 სექ-დგან 1893 წ. 1 სექ-დგან 1894 წ.) ანგარიში შემოსავალ-გასვლისა. კრებას თავმჯდომარეობდა ბ. ს. ი. პაპიჯი.

პირველი თემამდამდე მიზან-საზოგადოების მოკლე სიტყვით (რუსულად), რომელიც ასე დაიწყო: «ბატონებო და მოსწავლენო ხელ-მეფერე! უბრძოლესად ყოვლის ბოლომდე ვინც თქვენს წინაშე, რომ ქართულად არ შემოიღიან ვილაპარაკო. ამის მიზეზი ის გახდა, რომ უცხო ქვეყანაში, უცხო ხალხის გარეშის ქვეშ ავლარდილვარ და ქართული არ მისწავლია. სამშობლო-ნა ძვირფასია ყველასათვის და ამიტომ ძლიერ ვნაშთ, რომ არ ვიცე შესაფერი ქართული ენა. ამას უკვე ვეცდები ჩემთან ერთად ჰკარნახს ყველა, ვინც მოკლდებული ყოფილა თავიდანვე სამშობლო ენაზე აღზრდა; მაგრამ როდენი სიყვარული ტრიალობს ამ გულში (გულზედ ხელი მიიღო) სამშობლოსი დემრთა

გამოთქმას ვერა ჰვლავდა, საშინლის ბრძოლის შემდეგ გულშივე იბრუნებდა სველას, მაგრამ სვედა სვედას ემატებოდა.

ორი წელიწდი არ გასულია, რომ ის მამულები, რომლებიც უწყველად დაუბრუნდა მინფესტით, ის მამულები, რომელიც ის ახარება და ანუგეშება, ისევე ტრადიში ჩი-ფლო, საიდგამაც ეს არის ცხლა გამოყოფა.

ჯამაგირი და მამულის შემოსავალი საცხოვრებლად არა ჰყოფინდა და ამა ვინ მოაცილდა იმით სარგებლობისთვის. დღე ისე არ გამოვიდოდა, რომ ახალ ახალი ნივთი არ გაეგზავნათ დასაგირავებლად.

ჯერ მიხაკოს ნივთებს მიღავა ჯერი. გულ-ამოსყენი ამოიბოხა მიხაკომ, როდესაც საათი ჩამოიხსნა და გადასცა «დენიკს». უჯრად არც ტრასო დარჩა. იმის სახელ-წოდებით დღე მიიღო და მიხაკოს-კი კაპი-კის ნლობაც აღარ ჰქონდა. დრო არ იცდებოდა.

— როგორ არ გადავიხარა სახელ-წოდების დღე, ჰუქობდა ტრასო, სუყველანი ისღიან, მე რაღა ვარ. რას იტყვიან ჩემი ნაცნობები. არა! ამ სიტყვებში ამეგნის დაგირავება მიჩინებინა. ჩამოიხსნა საათი, ბრძოლის სიყვარული, გულის ქინძის-თავი, ბეჭდები და გაისტუმრა.

...დღეს ჩვენ შეგვრებილი ვართ, რომ მოვილაპარაკოთ სკოლის საქმეების შესახებ; ეს სკოლა, ბატონო, როგორც უწყით, ექვსის წლის წინადაზნადა საზოგადო სიყვარულით, საზოგადო თანაგრძობით, ამიტომ ვთხოვთ ყველას გულდადებით მოიხსინათ ყველაფერი და შემდგომისა-მებრ დაეხმარათ ამ სასწავლებელს, რომელიც თავიდან ააცილებს ახალ-თაობას იმ გაგვირეობის, რაზედაც დღეს ვწყვეთარ.

ამის შემდეგ სკოლის მზრუნველმა ბ. ნ. კახიძემ, რომელიც სიტყვით განუმარტა საზოგადოების ქართულის სკოლის მნიშვნელობა, მისი აუცილებელი საქმიანობა აქაურის ქართველებისათვის და მოახსენა კრება წელიწადი ანგარიში, რომელიც დღეს შემდეგი სინას სკოლის ჰქონდა შემოსავალი წლის განმავლობაში 2686 მ., გასავალი 2440 მ. მასთან დაემ 1 სექტემბრისთვის დარჩენილი 216 მ. ამას რომ წელს გამართული სახალხო სერიანობიდან დარჩომილი 1000 მ. დაუმატოთ და მ. მ. მონღო-ეკლესიის ვალიც ვაგისტრირება ექვსის მნიშვნელად დაგვირგნობა მართო. ამითი სკოლა საუბედროთა, იოლად ხელ-მოქერით ეზარათ, სულ ბევრი, ექვსს თვის ეყოს სასწავლებელსა. აქამდის ნებას გვაძლიერდნო წელიწადში ერთხელ გავგებართა სახალხო სერიანობა ლატარია ოფერო, რომელიც ბლომად გვაძლავდა შემოსავალს და სკოლის შენახვას გვიადვილებდა, მაგრამ ეხლა ეს წყაროც ვიწოვებოდა, რადგანაც მთავრობა ნებას არა გვაძლავდა და მთელი სახელი ამ სკოლისა ჩვენ, ქართველებს გვაძლავებოდა. ამიტომ მოგმართავთ ყველას მისცეთ დახმარება, რომ ეს ერთად ერთი სასწავლებელიც, რომელიც ნათესს ჰყენს აქაურ ქართველობას, არ დაგვეუბროს. (თუ ამ საქმეში ხელს

ბინა მიხაკოს. კასიღვან ფული ამოიღო, თუცა-კი სინდისის დასამშვიდებლად იმითი ანუგეშებად თავის თავს, რომ რა უჯრის, მალე ვიწოვინ და ისე ჩაუმატებ, ხომ ვერავინ გაიგებოდა. მაგრამ, თითქმის განგებ, სწორედ ეხლა მოუწინადა კასის გადასწავლა. მიხაკო ჯარის მოლოცე იყო მინა. კასის ფული აკლდა. სამსახურიდან დაითხოვეს და სამართალში მი-სცეს. სოფელში გადასახლდა.

მწუხარება დღე-დღეზედ ემატებოდა საწყლის და ცხლა-კი ვერა გაეზენდა—რა ცოლისათვის. სიტყვით იტანჯებოდა და ქნებოდა უსიკეთესაგან, რომელსაც დიდხანა ლოკინ-ში ჩაეწყინა.

ამ უქანასწელს ვარემობაში იყო მიხაკო, როდესაც იმ ბრძანებლობის სახით მიხაკო ცოლმა ვითომდა პრიკახის პატრება. ამან მიხაკოს ის დრო გაახსენა, როდესაც ასეთამდე ბრძანებდა ისე ძალიან ვახარა წინადა, და თვალ-წინ აღუდგა ცხლად ყველა ის, რამაც მოსპო ის სისარყო-ლი. ყოველი ნადგენი აღეჭრა, თავს ძალია დაატანა, უნდადა ყველაფერი ეთქვა ცოლისათვის, წამოაჯდა კიდევ ლოკინში, მაგრამ აღარ დასცოდდა და უცხად ვანუტევა სული.

გვიწყობს უცხო ტომის ხალხი, რატომ ჩვენ არ უნდა ვიზრუნოთ ჩვენთვის? ამ ყმადა სასწავლებელში 84 მოსწავლეა, ამითი მშობლები ზოგი უკიდურეს სიღარიბეშია, მაგრამ ბევრი-კი კარგად შემსწავლენი არიან, ვთხოვ იმათ შემოღობას დაგვირად დემარანტ სასწავლებელს. თვითონ რომ თითონ ათი შურაკი შემოიტანოს, ამითიუ ზომიერი თანხა შეგროვდება, მაგრამ, სამწუხაროდ, უნდა შევნიშნათ, რომ აქაური ქართველობა გულგრილად ეკიდება საქმეს და, როდესაც ვინაგრეთ სკოლის საქმის შესახებ, არ იკრიბებიანო...

კომ. წევრმა დ. პ. სარაჯიშვილმა სთქვა, რომ მაგ ბრალს სასესიო საზოგადოების ვერ დაღებდა; რადგანაც არ იტყობინებთ წინა დღითვე, ერთობის კვირის წინადა მინდა, რომ გაიგონ რა მდგომარეობაში ჩვენი სასწავლებელი. დღევანდელი რიცხვი აქ შეკრებილის ქართველობის ნაწილი საბუთია იმისა, აქაური ქართველობა დიდის ხალხის იმდენს შეკრებილი სკოლის შესახება.

საზოგადოების წევრმა ბ. მ. ხარაძემ განაცხადა კრებაზე, რომ საქორა წარდგინოს საზოგადოების დაწესებულებით ანგარიში შემოსავალი-გასვლისა, რათა ყველამ იცოდნენ თუ რაზედ იხარჯება მათ მიერ გამოვლენილი წელიწადი. ასე იტყვიან ამ საქმეებში განსვენებული მ. ზ. ყიფიანი და ყველა მაღლიერი იყო, იმისი. დღეს საზოგადოებამ ხშირად ჭაი-გონებთ ამისთანა ხმებს: «ფულიც გადავიხადე, მივეცი ამა და ამა კაცს და რაზედ და როგორ მოიხმარებს არ ვიციო.» მართალია ვახეთებში ინტენციონა ანგარიში მასწავლებელისა, მაგრამ საქორა ვრცელი ყოველ წელიწადი ანგარიში ურიგდებოდა და საზოგადოების წევრებმა. მასწავლებლის ანგარიში უფერება უფრო სწავლის მიმდინარეობის საქმეს და შემოსავლის, ხოლო გასავალი-კი

დღე, რომ თუნდა ორმოცმა მოვალემ კარზედ სასამართლოს მოქალაქე მიაყენეს.

ისე განიწილეს მანიფესტით უვალიო მამული, რომ მანეთში ამაში ძლივს ერგოთ.

— ზამთარი იყო. ციეს ქარს ზუზუნი გაჰქონდა, უნდადა აღეგავა მიწოდდა თოვლი, მაგრამ ის ასე გამეგარებინა სიცივის, რომ ვერას აკლებდა. თითქმის ამ შემთავრობითი ვახარებული უფრო უმატებდა ზულის და ხან ვის სახლი შეგარებოდა და ხან ვისში.

ერთმა ამისთანა ქარმა ტრასს სამშობლოს სოფელშიც დაჰხვია და პატარა შემოხრობის შემდეგ ღრიანით შეგარდა იმის სახლი. კარგი ბიღვან გაქნებული პირდაპირ ბუხარს ეცა, ამობარუნა ძირიანდლობის ქოთანში, შემოხრობდა, გაქარო ისეც ძლივსადა მმუტევა ჰქონდა, ამალი ფიცრის ტახტზედ ერთადერთი საფარი და ისე გაიჯახუნა კარები, რომ ნაკუწებად ნაკვეთი თან გაიტყა.

ტრასო ჯერ ძალიან შეშინდა, მეორე-კი შემოიკრა თავში ხელი და დაღონებულმა წარმოსთქვა:

— დაგიღა თხოვო, ჩემო თავო! ვიდრე სახლი გეზონდა, ქმარი და სესე უჯანი, არ დასვენებ, ეხლა იჯექი და ცოლად, სანამ არ სიცივდ გათოშვს და ან შიმშილს ამოგამარბს მაგ უმსგავს სულსა...
ვ. მ. შვილი

მკრთალად არის წაწმენილი იმდენად, ანაღნაღაჲ სპირობა მასწავლებლის ანგარიშსთვის, სრული ანგარიში შემოსავალ-გასავლის კომიტეტის საქმეა და ასეც უნდა იქცეოდეს კომიტეტო.

ამ არს ზოგი მომხრე გამოუჩნდა, თუქ ფულების ურიოდ ხარჯვის შესახებ გვეტი არავის შეუტანია, მაგრამ სრული ყოველ წლიური ანგარიში-კი საქროთ დანიხეს.

მა-მარჯანობა მოახსენა კრებას, უმჯობესი იქნება, რომ ყოველ თვე მიხდეს ხოლომე კრება, რადგანაც კრებაზედ უფრო მეტი ფული გროვდება.

ამის წინააღმდეგ მოზღაუროვება სთქვა, რომ ყოველ თვე შეუძლებელია და უკეთესი იქნება წელიწადში ერთხელ ანუ ორჯერ შევიკრიბეთ. ამ დღეებში კრება დანიშნულ იქნა 4 დღეებშიათვის.

საზოგადოებაში აღიძრა ბევრი საგანები, რომლებიც კრებას მოახსენად, სხვათა შორის სთქვეს, ვინაშენდომოლოთ ყოველდ სამდღეობისთან, რომ ჩვენი საკუთარი ეკლესია გვერდეს, რათა შეგველოს სასაზოგადოებო ენაზედ წირვა-ლოცვის მოსმენა.

მა-კახიძემ მოახსენა კრებას, რომ შე ამ სავნის შესახებ ლაპარაკი მქონდა არაქელთან, რომელმაც ასე მხასუბა: „საყდრის აშენების სულ უკანასკნელი 15,000 მ. მოუღდება და წლიურად 8000 მ. ქართველის შესახებად და, რადგანაც ქართველები ღარიბები არიან, ამ არსის განხორციელება შეუძლებელია“.

საზოგადოებამ ითხოვა, რომ საქროა კვირაობით ქაღაღებ-მოძღვრება მიიღოს იმართებოდეს ქართველებს ენაზედ ისე, როგორც წარსულს წელს იყო.

ამის პასუხად ფხაკემ სთქვა, რომ მე სიამოვნებით განვიტომბდი შარ-შანდღებზე მეც საქმეს, მაგრამ უთანამშრომლოთ ამ შემოძლიანო.

ამის შემდეგ საზოგადოებამ ამოირჩია რვა კაცი შეწირულობის მოსაგროვებლად, სახელდობრ: ზ. და თ. მსხრტლავანი, გ. ბურდული, ილ. მიხაილიშვილი, პარათაშვილი, მეფობ. მისოლი, აღ. ბარბაქაძე და იქვე შეგროვდა ხელის მოწერილი ამ მანეთების.

საზოგადოლო უნდა შეგინა, რომ კრებაზედ უმეტესობა, იცოდა თუ არა ქართული, მაინც უცხო ენაზედ ლაპარაკობდა, რის გამოც ეს ლაპარაკი არ ესმოდა მომეტესულს ნაწილს საზოგადოებისა და ეს გარემოება ხელს უშლიდა საქმეების რიგინად გამორკვევას. სასურველია, რომ შემდგომისთვის ამ გარემოების ყურადღება მიექცეს.

ბ. დავითაშვილი

რუსეთის ცხოვრება

ოდესღაც ვარსკვლავთ-მრიცხველმა ბ-ნმა ბლოკმა გამოაცხადა, რომ ვიპოვენი ის ადგილი, სადაც დაიღუპა რუსეთის ნავისნობისა და ვაჭრობის საზოგადოების ხომალდი „ვლადიმირი“.

„ვლადიმირი“ ძალიან ღრმა ადგილის ჩაღუპულა. ხომალდის ბოლო ზღვის ძირს დანდობია, ცხვირი-ი აწეული აქვს ერთი ანაბა გისტეხია.

უხრობის წიგნილი აზრები

ინგლისის მიმსწები (შენა-რეა, რომელიც მუდამ მწკანჯა და ზატარ-ზატარა თეორია სს-სიამოვნო სურსელობას ეჭვავი-და აქვს სურსელომე იმპერატორის საქარწინო თაბგულეში.)

„Westeninsler Gazette“-ში სწერას შემდეგი სასიტყუესი ამბავი: „ესხობრისს შესავად კარებთან (უი-ტას გუნდულად დლოთისს სადგომად) დიდი ყუაქალიანა გაქურდული, რომლის შუა გულში გვერეთელა მირსინა დაჯგულა. ეს მირსინა შიასთ-მაქალია იმ მირსინის შტოსა, რომელიც პრინცისა ვაქტარისს, ამ ყანად გერმინისს ქრეჲ ამპერატორისს, საქარწინო თაბგულედან იყო მიღებული 1858 წელს. ინგლისის სამეფო სასულე ჩვეულებად აქეთ მიღებული, რომელსაც ვისამე ქარწინაჲ არას და ან შეუგინა დლოთელა ინგლისის სამეფო სას-დის საესავად, მისს ამ მირსინის ქრთი შტო პატარდისს საქარწინო გერმანისში უნდა ჩაქუთავს. დლოთელად რუსეთის იმპერატორისს დლოთარწინაჲს გამო ქქონდა გვერუბული რამდენიმე შტო ამ მირსინისს, რომელიც დლოთელს ვაქტარისს ბრძანებით გავატარაჲს პეტერბურგსაჲსა“.

რამდინგლისსა ყუანსადისტა გვიან დლოთისს და გერმანულ ფელდმა განხორჯეს იფისი შეიბარისს მიუღო დლოთელად და დლოთარწინაჲს უფულოდ გამოავადეს, რადგანც იმედი ქქონდათ, რომ სამეფოს ყუაქარს ვიშოვითათა. მართლად პრინსმა რამდენიმე დლოთელად შუაჲს, რადგანც მუშეჲს, და ამ მოგროვადის ფულთი გაუდგინეს. დლოთისში 1899 წელს დლოთელად დაბრუნდებანს.

თეატრი და მუსიკა
გუმბ-წინ 24 ნოემბერს, რუსულ ოპერაში ჟ. ვერდის 4 მიმდებანის ოპერა ა დეა წარმოდგინეს. ყუაქარად კარგი მოქმედება არტისტთა შორის, თაჲისს გავლობათ და მოსდგინადის თამაშობათ, პრინტანს მესკოპოვს ოქსანას. სასამეფოს იფო ავტორმა სსმეტრისს და საროს მისქენს. სხვისა ძალიან სავალად დაქსრო ამ წარმოდგენას. ეს მათ უფრო საყარეგლად, რომ ა დეა ტუაფალიშელებას სსყარადი ოპერა იფო ყოველთაჲს.

ბაქო უქეჲ რამდენიმე დღეჲ ტუაფისში წარმოდგენას ქმინათაჲს ნოვინისს ცირეა, რომელმაც სრულიად სხვადასრტისტები არან მოწვეულან. სსყათა შორის, განსაკუთრებულს ყუარადგას ოქსანაჲჲჲ კომპოზი მესკოპოვს იმ. ვერტენა, მიუღო ოქსანაჲს გარსტანსისს, მერეველი ყონკლიორი ტომე-ლანბი, ცხნოსანაჲ ქალი ადლოფანს და სსყანა. ცირეჲ მოწვეული ჰქავს ბაქო თუე ზაჲნი მოწვეულები დასა (ზადგეტ) საზოგადოებას სსყარად დადის.

შემოწიგნება

მივიღე მაქმე ჩიგოვისსაგან ერთი თუ-მანი ქართულს საგლესთი გავლობის ნო-ტებზე გადაღების სასარგებლოდ.

ბანსკალეხანი

პარტი შემოსევება

პ. ო. ანდრიასოვისა,

თავ. გორონტის ძეგლის პირდაპირ ტვილისში.

საქონლის მოგროვების გამო დანომ-ნული არის დიდი ვასეყვა, ფსებრი საუბარიგათა და შეუგაჭრებლად (6-1)

მირველი კერძო სამყურნალო

ეკიმის ნავსარდინისა (ყუაჲში, არანცოვის ძეგლის პირდაპირ) ავადმყოფთი ღებნე ეკიმნი ყოველ-დღე, კვირა დღეებს გარდა.

დილაობით: ბ. ა. ნავსარდინა, 11-12 საათ-ობით, ვისაც სჭირს სწულეობანი: სახო-რურეგია ვენერეული და სოკროსი.

ფ. შ. ჩაქოანა, 9-10 საათ. სწულეობანი: თვალისა და ნერვებისა-ტანში ტვილისისა.

დ. გ. რუფაგოვსა, 10-11 საათ-ანეულეობანი: შინაგანი, ბავშვებისა და დღეთა სქესისა.

ი. ფ. პოტავკინი, 11-12 საათ. სწულეობანი: ყურ-სა, ყელის, ცხვირის და გულ-მკერდისა.

ქეჲში ქალი ა. შ. ტურბოვი. ეკიმ-1 საათ. სწულეობანი. დღეთა სქესისა.

ს. შ. კარაბეგოვსა, 1-1 1/2 საათ. სწულეობანი: შინაგანი და ბავშვებისა.

სადამოობით: ა. გურგო, 6-7 საათ. სწულე-ობანი: ვენერეული და შინაგანი.

ბ. ა. ნავსარდინა, 7-7 1/2 საათამდის.

ე. ო. ფანჯიუსა, 7-7 1/2 საათ-ანეულეობანი: ყურისა, ყელისა, ცხვირისა, ორ-შინათობით, ოთხ-შინათობით და პარასკეობით.

რევე-დარეგების და რევეტის დარე-ფისი თა შურთ; ფსი კონსოლუბის და ოპიაკუბისათვის-მორიგებთ. სამყურან-ლის საწოლით აქვს ავადმყოფთათვის.

დარეკტორა სსმეურანსა და დარეკტორა მედიცინისს ნავსარდინანი. (857-1468)

ბიბლიის ეკიმო

პ. ი. ჭიჭინაჲ

მივიღეს ზადემოყუებს დილის 9 საათიდან, ნამუდღევეს 2 საათამდის და საღამოს 4-6 საათამდის.

ცხოვრება

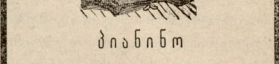
დიღისა მოწამის ბანტელიმონისა (თარგმნალი)

შ. შ. შინაის მავრ, გამდგეჲ ა. ჩიჲუსა

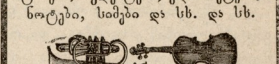
ცნობილ შარბიკისი

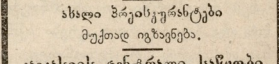
რიობლეი

მიანინო

ფას-გარმონიანი, სტანკეჲ, გიტარეჲ, ფლეიტეჲ, კლარინეტეჲ, სოტეჲ, სიმეჲ და სს. და სს.

ყოველ ამ სამუსიკო იარაღის შემენა შეიძლება ფისის წყრილ-წყრილად გადახდით.

ასეა ზარეყარანტეჲ მექანიკა ოპერეჲ.

გავსასის გეტრეჲდა საწეობა სამუსიკო აბრადებისა, ბ. ა. შინაინისანი.

რომლისგანაც სიმეურანტორა სამუსიკო საზოგადოება ყოველს საქრო სამუსიკო იარაღსა ჰყოფილობს.

Тифлисъ, Музикальное яно Б. М. Мирякина. Дворяная ул. (24-5.-3)

სწრა-კითხვის საზოგადოების წიგნის მაღაზინაში

Table with 2 columns: book title and price. Includes titles like 'ახალი ვარიანტი წმ. ნიწონის ცხოვრებისა', 'ბუნების კარი ყლითი', 'გოგებაშვილისა', etc.